

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: محمدرضا قلعه‌نوی، ۱۳۹۴

مبانی فلسفی و عرفانی وجود منبسط از دیدگاه ملاصدرا

وجود منبسط از فروع و لوازم پذیرش دیدگاه وحدت شخصی وجود است. بر مبنای وحدت شخصی وجود، در عالم تنها یک وجود و یک موجود حقیقی است ملاصدرا بر مبنای اصالت وجود و تشکیکی بودن آن، با تحلیل دقیق رابطه وجودی علت و معلول، قائل به وجود رابط معلول می‌شود که در آن با نفی کثرت از وجود و ارجاع آن به شئون وجود، وحدت شخصی وجود و کثرت شئون وجود را نتیجه می‌گیرد که بر این اساس مدعای شهودی عرفان، مبنی بر وحدت شخصی وجود، با مدعای فلسفه، مبنی بر پذیرش کثرت، با اتکا به مبانی صدرایی به نحو معقولی ترکیب می‌یابد. بر مبنای نظریه وجود رابط معلول و نتیجه آن، که وحدت شخصی وجود است، هر ممکن بالذات و معلولی شأنی از شئون واجب بالذات است. از این رو تشآن را جانشین علیت و وحدت شخصی را جانشین وحدت تشکیکی و تشکیک در ظهور را جانشین عقل تشکیک در وجود می‌کند. بر اساس این مبانی بسیط‌ترین و کامل‌ترین ظهور وجود مستقل، جانشین عقل اول می‌شود و این کامل‌ترین وجود، وجود منبسط است که هویتش انبساط و سریان در مراتب وجود است. لذا ملاصدرا بر اساس مبانی خاص مکتب صدرایی، نحوه توجیه کثرات پس از عقل اول را به گونه‌ای خاص مطرح می‌نماید که از جهتی با هر دو نگرش فلاسفه و عرفا هماهنگ و به وجه جمعی، بین قول ارباب تحقیق از عرفا و حکما قائل گردیده و از وجهی به لحاظ اتخاذ نمودن این مبانی، نظریه‌ای متمایز و کاملاً بدیع در طرح نظریه وجود منبسط است که در اندیشه عرفا و فلاسفه به جهت اتخاذ نمودن این مبانی و شیوه خاص مکتب صدرایی، این وجود به حالت سریان نیست از این رو در این رساله در پی آن هستیم تا با نظر به مبنای فلسفی و عرفانی ملاصدرا، نظریه ابداعی وی را در خصوص وجود منبسط مورد تحقیق و پژوهش قرار دهیم.

کلیدواژه‌ها: اصالت وجود، وحدت وجود، وجود منبسط، صادر اول، ملاصدرا

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۴۱۰۹۳۲۰۰۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۴/۱۱/۲۵

رشته‌ی تحصیلی: فلسفه و حکمت اسلامی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر حسین بهروان

M.A. Thesis:

The Philosophical and Mystical principals of expanded existence in Mulla Sadra thoughts

Expansive is based on individual unity of existence, minutie, and reception accessories. There is only one existence and real existent based on individual unity of existence. Mulla Sadra understand the effect relation dependent upon existence reality and its existential gradation with detailed analysis in causal relation. He indicates the rejection of multiplicity, referring them to the dignity, individual unity of existence and dignity multiplicity. He reasonably incorporates the mystical intuition claiming based on individual unity of existence and philosophical claiming based on multiplicity acceptance by relying on the Sadra's principles. Each possibility by itself and causal relation is considered in dignity obligatory by itself. It is based on the existence theory of causal relation. In other words, it is individual unity of existence. Hence, some factors as dignity, individual unity, and apparitional gradation are substituted to causal relation, gradation unity, and existential gradation, respectively. Based on these concepts, the most comprehensive apparitional independent existence is changed to first wisdom. Expansive is the most exhaustive existence identified as expansion and influence in existence levels. Therefore, Mulla Sadra specifically states the multiplicity explanations based on special principles in Sadraee's academy after first wisdom. It is coordinated with both philosophers and mystics' approach and generally mentioned in their words. There is a different approach in expansive theory because of adopting this principles. In this case, it is not influence in existence in philosophers and mystics' thoughts because there is a special Sadraee's academy and they are not able to adopt it. In this study, we investigate the innovation theory about expansive based on philosophical and mystical approach of Mulla Sadra.